

РЕШЕНИЕ

№ 659

гр. Бургас, 05.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, I ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на двадесет и девети юни през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Мариана Г. Карастанчева

Членове: Таня Т. Русева Маркова
Кристиян Ант. Попов

при участието на секретаря Ани Р. Цветанова
като разгледа докладваното от Мариана Г. Карастанчева Въззивно
гражданско дело № 20222100500704 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК и е образувано по повод въззивната жалба на И.С.И. от с.***, общ. ***, “–ищец по гр.д. № 638/2021 г. по описа на Айтоския районен съд против решение № 44/17.03.2022 г. постановено по същото дело ,с което е отхвърлен иска на въззивника против „ДЗИ Общо Застраховане „ЕАД с правно основание чл. 405 вр.чл. 383 КЗ за сумата от 20 000 лв.-частичен иск от общ размер от 70 943 лв. – представляваща обезщетение за причинени вреди на застраховано имущество по договор застраховка „Конфорт за бизнеса“ от 09.10.2020 г.

Въззивникът изразява недоволство от решението , като твърди ,че е неправилно и необосновно ,както и постановено при допуснати съществени процесуални нарушения и погрешна преценка на събраните доказателства .

На първо място се твърди ,че макар първоначално съдът да е приел иска за допустим /включително с позоваване на практика/,с решението си е приел ,че претенцията е недопустима ,тъй като представените по делото писма като отговори на банката не съставляват съгласие за водене на дело от нейно име и е отхвърлил иска .

Във въззивната жалба се изразява недоволство и несъгласие с изводите на първоинстанционния съд ,като въззивникът се позовава и цитира съдебна практика-освен цитираното реш. № 292/28.04.2005 г. по т.д. № 31/2005 г. на първо т.о. на ВКС ,така и реш. № 138/05.01.2015 г. по т.д. № 1727/2014 г. на ВКС ,второ т.о. ,както и реш. № 239/14.10.2021 г. по в.т.д. № 18/21 г. на АС-Велико Търново ,реш.№ 492/08.03.2021 г. по в.гр.д. № 41/2021 г. на ОС-Варна и реш. По гр.д. №65/2020 г. на ОС-Варна.,реш. № 138/05.01.2016 г. по т.д. № 1727/2014 г. на ВКС.Всички те застъпват твърдо становището ,че предявяването на иска от застрахования срещу застрахователя съответства на легитимацията на тези лица като насрещни страни в материалното правоотношение и доказателствата по делото налагат извод ,че е налице основание за ангажиране отговорността на застрахователя,т.е исковата претенция е допустима и основателна ..

Затова се моли за отмяна на първоинстанционното решение и постановяване на ново ,с което претенцията бъде уважена изцяло .не се сочат нови обстоятелства и доказателства по делото . претендират се разноски..

Въззивната жалба е допустима ,подадена от процесуално легитимирано лице ,срещу подлежащ на обжалване съдебен акт .

В отговор по реда на чл. 263 от ГПК ответникът чрез процесуалния си представител оспорва въззивната жалба и счита ,че съдът не е допуснал визираните нарушения.Сочи ,че застрахователният договор е сключен в полза на трето лице ,при условията на чл. 22 от ЗЗД –а именно в полза на Банка ДСК АД.При настъпването на застрахователното събитие ползващото лице е което може да претендира плащане на застрахователното обезщетение –което е визирано и в т.10.15.2 от ОУ на застраховката –а именно че застрахователното обезщетение се изплаща на третото ползащо лице.

В случая след постъпването на уведомлението за щета от ищеца , е бил изготвен констативен протокол ,извършен е доклад и от външен експерт по искане на застрахователното дружество с цел определяне на причините и обстоятелствата и размера на щетите ,нанесени на имуществото.Огледът е извършен в присъствието на ищеца.Докладът е категоричен ,че сградата е била стара и зле поддържана,строителната контструкция е била силно амортизирана и т.н.Експертите заключават ,че причина за настъпване на увреждането на сградата е естествената ерозия на дървената покривна

конструкция и тухлените зидове към уврудения участък от сграда 1.Затова естествените ерозионни процеси и липсата на поддръжка и предпазване на имуществото от вреди и изчерпаното физическо износване е пряката причина за настъпилото срутване .Затова и реализираното застрахователно събитие не представлява покрит риск по ОУ на застраховката,застрахователят не покрива подобни щети /съобразно т.3.1.1. от раздел3-„Изключени от застрахователно покрития“/.

Съдът правилно е приел ,че процесният договор за имуществено застраховане е сключен в полза на трето лице по смисъла на чл. 398 от КЗ и поради което е извършил преценка за отпадане действието на уговорката в полза на банката .В случая уговарящият,макар и страна по договора за застраховка,не е материалноправно легитимиран да иска изпълнение .Задължение за плащане на уговарящия ще възникне в случай на отмяна от страна на последния на клаузата в полза на третото лице преди заявлението му,че ще се ползва от нея ,или при отказ от уговорката в полза на трето лице.От съдържанието на писмата на третото лице става ясно ,че същите не се отнасят до отмяна от страна на уговарящия на клаузата в полза на банката преди заявлението на последната ,че ще се ползва от нея ,както и не съдържат изричен отказ от банката от уговорката в нейна полза.Затова и правилен е изводът на съда ,че ищецът не е материалноправно легитимиран да иска изпълнение ,тъй като това право принадлежи на третото лице .

Сочи се ,че цитираната от въззивника практика касае съвсем друг тип застраховки – застраховки „Живот“,„Злополука“,а в случая е налице имуществена застраховка .С оглед разпоредбата на чл. 383 ал. 1 КВ банката има право да претендира и получи застрахователно обезщетение само до размера на остатъка от задължението на кредитополучателя ,а застраховащият има право да получи само разликата над този остатък до пълния размер на уговореното заплащане.Като се има предвид ,че задължението на ищеца към банката ,за обезпечението на което е сключен застрахователния договор ,е в размер на 94 605,81 лв. ,а евентуално дължимото застрахователно обезщетение е в пъти по-малко ,в случая дължимост на обезщетението ,пълният размер на вредите би се дължал единствено на третото ползващо се лице.

Затова се счита ,че атакуваното решение е правилно и се настоява за

потвърждаването му .Също не се сочат нови доказателства и се претендират разноски .

След преценка на събраните по делото доказателства и като обсъди съображенията на страните ,Бургаският окръжен съд прие за установено следното :

Предявен е бил иск с правно основание чл. 405 вр.чл.383 КЗ.

Няма спор по делото ,че между страните съществува застрахователно правоотношение, произтичащо от сключен между ищеца и ответника (застраховател) договор за застраховка „Комфорт за бизнеса“ № 111220021025382/09.10.20г., със срок на валидност от 12.10.2020 г. до 11.10.2021 г. По силата на договора е застраховано имущество на ищеца, находящо се в с.Просеник , УПИ III429, кв.1, по плана на селото, селскостопанска база-изградените в нея 6 бр. сгради, за покрити рискове А, А 1, Б, Д 2, Д 5, Д 7 и Д 15, за застрахователната сума 82 300 лв . Представени са ОУ приложими към договора. Не се спори и се установява, че договорът е сключен в полза на трето лице-"Банка ДСК"АД, което е кредитор на застрахования (ищеца). Не се спори и че е налице сключен между ищеца (като длъжник) и бенефициера-банка (като кредитор) договор за инвестиционен кредит от 02.10.2018г. Не се твърди и установява задълженията на кредитополучателя да са погасени изцяло. Не се спори, а и се установява, че застрахованото имущество е собственост на ищеца.

Ищецът е уведомил застрахователя за настъпилото на 12.02.21 г. застрахователно събитие, за което е образувано щета № 11122132101712 при ответника. В констативен протокол от 12.2.21г. е обективизирано настъпилото събитие, като е извършен оглед на място. С писмо застрахователят е уведомил застрахования, че не може да приеме по основание заявената щета, представляваща според него непокрит риск по ОУ на полицата, считайки, че не дължи плащане на застрахователно обезщетение.

Вещото лице по назначената СЕ е дало заключение, че стойността на разходите за възстановяване на имуществото във вид и състояние, в което е било, към датата на събитието е 41 539,61лв. ВЛ е посочило ,че за процесните сгради липсват документи и техническа информация в общ.Руен. Според ВЛ вероятните причини за настъпилите разрушения са намаляване на якостта и носимоспособността на материалите от покривните обшивки, тухлените

зидове и дървената носеща конструкция, корозия и разрушаване на някои крепежни свързващи елементи, като в следствие на тези процеси има вероятност носещата конструкция на сградата да загуби устойчивост при посилен вятър или сняг. ВЛ е дало заключение, че действителната стойност на процесните сгради към м.10.20г. е 8000 лв., а към м.02.21г. е 6961,70лв.

При тази фактическа обстановка, за да отхвърли иска, първоинстанционният съд е приел, че право да получи обезщетението по договор за застраховка "Конфорт на бизнеса", има третото ползващо се лице – „Банка ДСК „А“, или застрахования – стипулант, но в случай на отмяна от страна на последния на клаузата в полза на бенефициера /каквото отказ в случая не е налице/, поради което се е мотивирал, че в правната сфера на ищеца не е възникнало притезателно право спрямо ответника за получаване на застрахователното обезщетение.

Тълкувал е съдържанието на писмата от банката – бенефициер, с които ищецът е твърдял, че е дала съгласие застрахованият да води процеса и да претендира заплащане на обезщетение от застрахователя и е приел, че не става дума за отмяна от страна на стипуланта /ищеца на клаузата в полза на банката преди заявлението на последната, че ще се ползва от нея, а и такова изявление от ищеца не се твърди да е извършено. И доколкото в случая уговорката в полза на третото лице не е отпаднала, ищецът не е материалноправно легитимиран да иска изпълнение, тъй като правото принадлежи на банката – бенефициер. При това, от уредбата на чл. 383 ал. 1 и ал. 4 КЗ следва, че банката има право да получи застрахователно обезщетение само до размера на остатъка от задължението на кредитополучателя, а застрахованият има право да получи само разликата над този остатък до пълен размер на уговореното застрахователно плащане. По делото се е установило, че ищецът има задължения към банката в общ размер на 94 605,81 лв. и към датата на твърдяното застрахователно събитие вероятно е дори по-голямо от сочения размер, докато общата стойност на увруденото имущество е в значително по-малък размер от 94 605 лв., което обосновава извод, че с оглед по-малката стойност на евентуално дължимото обезщетение спрямо размера на непогасения дълг на застрахования към неговия кредитор, пълният размер на обезщетението за вредите би се дължал единствено на третото, ползващо се лице, което от своя страна също е мотивирало районният съд да направи извод за липса на

материалноправна легитимация на ищеца по отношение на претендираното право с оглед на разпоредбата на чл. 83 ал. 1 и ал. 4 КЗ.

Така изложените мотиви за отхвърляне на исковата претенция са правилни според настоящия съдебен състав ,който препраща към тях на осн.чл. 272 от ГПК .

Принципно правилни са разсъжденията на първата инстанция, че когато полицата е в полза на трето лице, застрахователното обезщетение се изплаща на бенифициера, а не на лицето, договаряло със застрахователя. Следва да се има предвид, че съгласно чл. 22, ал. 1 ЗЗД задължение за застрахователя /обещателя, промитента/ да плати застрахователното обезщетение на застрахования /уговарящия, стипуланта/ ще възникне, ако застрахованият е отменил клаузата в полза на бенефициера преди последният да е заявил, че ще се ползва от нея, или ако третото лице се откаже от уговорката в негова полза, което е допустимо да се направи и след заявяването, че ще се ползва от договора. В последния случай отказът погасява правото на третото лице, уговарящият може да замени отказалия се бенефициер с друг, като в хипотезата на договор за имуществена застраховка в полза на трето лице може и сам да получи застрахователното обезщетение.

В случая действително от съдържанието на писмата ,пратени от банката ,в полза на която е сключена застраховката ,става ясно ,че не е налице отмяна от страна на уговарящия на клаузата в полза на банката ,че ще се ползва от нея ,както и липсва изричен отказ от банката на уговорката в нейна полза.

Затова и изводите на районния съд са правилни .В тази връзка следва да се посочи ,че цитираната във въззивната жалба съдебна практика в голямата си част касае друг вид застрахователни договори –такива за задтравовка „Живот“ и „Злополука „,докато процесната е имуществена ,но изложеното по-горе е в съответствие с цитираното във въззивната жалба реш. № 239/14.10.2021 г. по в.т.д.№18/2021 г. на Апелативен съд – Велико Търново ,в която се изтъква :“Съгласно чл. 383, ал. 1 КЗ при такъв вид застраховки, сключени в полза на кредитор, между застраховател и застраховащ, който е длъжник, при настъпване на застрахователното събитие застрахователят отговаря пред кредитора до размера на застрахователната сума за непогасената част от задължението, за обезпечение на което е сключен застрахователният договор, включващо главници, лихвите и разноските към

датата на настъпване на застрахователното събитие. Съгласно ал. 4 на тази норма в случай на настъпване на застрахователно събитие застрахователят извършва плащане към кредитора до размера на непогасената част от задължението по ал. 1, като остатъкът от застрахователното обезщетение, в случай че такъв е налице, се заплаща на длъжника или на неговите наследници, или на третите ползватели се лица, когато застраховащ е длъжникът. От тази уредба следва, че банката – бенефициер има право да претендира и получи застрахователно обезщетение само до размер на остатъка от задължението на кредитополучателя, а застрахователят има право да получи само разликата над този остатък до пълен размер на уговореното застрахователно плащане. Застрахователят разполага с косвен иск в полза на кредитора, когато претендира на същия да бъде присъдено застрахователно обезщетение в размер на непогасените задължения по обезпечените кредити, но също така разполага и с пряк иск срещу застрахователя за остатък от застрахователното обезщетение над вземането на кредитора или за пълния размер на дължимото с оглед вредите застрахователно обезщетение, когато е удовлетворил изцяло кредитора и съответно се е суброгира в неговите права“.

В настоящия случай, доколкото задълженията на ищеца към банката са значително по-големи от пълния размер на евентуално дължимото застрахователно обезщетение ,т.е. доколкото размерът на евентуално дължимото застрахователно обезщетение за вреди е много по-малък от размера на непогасения дълг на ищеца към неговия кредитор ,то и той /ищецът/ не би могъл да получи никаква част от застрахователното обезщетение ,което не може да покрие дългът му .Затова и с оглед разпоредбата на чл. 383 ал. 1 и ал. 4 КЗ ищецът не би могъл да получи остатък от застрахователното обезщетение /ако въобще се дължи такова и изобщо съществува в случая покрит иск по ОУ на застрахователната полица/ ,което още веднъж е довело първостепенния съд до извод за неоснователност на исковата претенция.

Затова и неоснователни за възраженията ,наведени във въззивната жалба в тази връзка ,включително и тези относно приетата недопустимост на претенцията ,доколкото районният съд е приел ,че искът е допустим ,но неоснователен поради липса на материалноправна легитимация на ищеца да претендира застрахователното обезщетение ,уговорено в полза на трето лице.

При тези доводи решението следва да бъде потвърдено ,като на осн.чл. 78 ал. 3 ГПК в полза на въззиваемия-ответник следва да бъдат присъдени направените разноски по делото пред въззивната инстанция ,възлизащи на сумата от 1356,03 лв-платено адвокатско възнаграждение /с оглед представения списък на разноските и доказателства към него /.

Мотивиран от горното Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 44/17.03.2022 г. постановено по гр.д. № 20212110100638 по описа на Айтоския районен съд за 2021 г.

ОСЪЖДА И.С.И. ,ЕГН *****,съдебен адрес – гр.Бургас ,ул.“Пиротска „ № 26 –партер ,офис 2 ,чрез адв. С.Каров ,да заплати на ДЗИ-ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ „ЕАД ,ЕИК 121718407,съд.адрес – гр.Бургас ,бул.“Стефан Стамболов“ № 26 ,чрез адв.М.Великова , сумата 1356,03/хиляда триста петдесет и шест лв. и 3 ст./лева- направени разноски по делото пред настоящата инстанция за адвокатско възнаграждение .

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване на оснчл. 280 ал.3 т. 1 ГПК

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____